

בס"ד

**בְּזָכוֹת
גְּמִילוֹת
חֶסֶדִים**

כיתות א' – ויקהל תשע"ד

"תלמוד תורה" כלל חסידי מודיעין צילית

אָמרוּ עָלָיו עַל רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אָבִיהֶם שֶׁל הָאָחִים
הַקְּדוּשִׁים הַרְבֵּי ר' אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'עֵנְסְק וְרַבִּי זוּשָׁא
מֵאַנִּיפּוֹלִי, שֶׁבְּזָכוֹת שֶׁהִרְבֵּה לְקַיֵּם מִצְוֹת הַכֹּסֶת אוֹרְחִים
וּמִצְוֹת צְדָקָה – זָכָה לְבָנִים שֶׁהֵאִירוּ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

בְּאַחַת מִנְסִיעוֹתָיו הִבָּחִין רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, כְּדֶרְכוֹ, בְּעֵנִי
מִסֵּכָן הַמֶּהֱלֵךְ בְּצַד הַדֶּרֶךְ וְתִרְמִיל כָּבֵד עַל כְּתָפוֹ. הָאִיץ
בְּסוּסִים, וְהַדְּהִירָם לַעֲבֹר הָעֵנִי.

"שְׁלוֹם עֲלֶיךָ, ר' יְהוּדִי", קָרָא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, כְּשֶׁקָּרְבָה
הַמֶּרְכָּבָה אֶל הָאִישׁ. "הִנֵּה, נוֹסֵעַ אֲנִי הָעִירָה בְּמֶרְכָּבָתִּי
הָרִיקָה. תּוֹכֵל לְהַצְטָרֵף אֵלַי.

לְהַפְתָּעוֹתוֹ, לֹא הִסְכִּים הָעֵנִי לַעֲלוֹת וְאָמַר שֶׁלֹּא כְּדָאִי
לִי לִנְסֹעַ בְּמֶרְכָּבָה הַיֶּשֶׁר הָעִירָה. כְּשֶׁאֲנִי מֵהֵלֶךְ בְּרֶגֶל,
נִכְנָס אֲנִי מִדִּי פַעַם אֶל הַכְּפָרִים וְהָעִירוֹת שֶׁבַּדֶּרֶךְ וּמִקְבֵּץ
שָׁם נִדְבּוֹת. וְכֵן, בְּהִגִּיעִי הָעִירָה, יֵשׁ בְּכִיסִי סָכּוּם כֶּסֶף
נִכְבָּד. וְכִיצַד אֲשִׁיג אֶת הַסָּכּוּם הַזֶּה, אִם אֶסַּע
בְּמֶרְכָּבָתְךָ?"

לֹא הִרְפָּה מִמֶּנּוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְהוֹסִיף לִשְׁאֹל: "כִּמָּה
כֶּסֶף, סָבוּר אֶתָּה, שֶׁתֹּאסֹף בְּכָפָרִים וּבְעִירוֹת שֶׁבַּדֶּרֶךְ?"

הָעֵנִי הִשְׁתַּתֵּק וְהַחֲל עוֹרֵךְ חִישׁוּבִים. לְבִסּוֹף אָמַר:
"לִפִּי חֲשַׁבּוּנִי, אֶאֱסֹף בְּדֶרֶךְ כְּשָׁלוּשִׁים זְהוּבִים. מִדּוּעַ לִי
לִנְסֹעַ עִמָּךְ בְּמֶרְכָּבָה, וּלְהַפְסִיד אֶת הַסָּכּוּם הַזֶּה?"

"אם כן, יש לי הצעה", השיב לו רבי אליעזר. הוא שלף מכיסו שלושים זהובים, הושיטם את העני ואמר: "קח לך סכום הכסף שאמור אתה לאסוף בדרך. ועכשו עלה במהירות למרכבתי ונמשיך בדרךנו."

רבי אליעזר חשב כי עכשו יחוש העני ההלך אל מרכבתו. אך למרבה הפלא גם עכשו סרב העני. "רגיל אני", כך אמר, "לעבר בכל שנה בכפרים ובעירות שבדרך ולהתדפק על דלתות בתיהם של היהודים. ואם עתה לא אפקד את בתיהם – עלולים הם לחשב שקרה לי אסון והדבר יסב להם צער רב. חלילה לי מלגרם להם צער ועגמת נפש. מוטב אפוא שאפקד את בתיהם ולא ידאגו לשוא".

"אם כן", פנה אל העני, "שמע לעצתי: אני מעריך את דאגתך לכפריים ואת רצונך למנע מהם צער. אך אנא, אל תמנע גם ממני את המצוה שנזדמנה לי. אם אתה חפץ לעבר בכפרים – בבקשה, עשה כרצונך. אך לשם מה תתיגע כשעל שכמך התרמיל הכבד. תן לי את תרמילך והביאנו העירה במרכבתי. לכשתבוא אף אתה העירה – תקבל את התרמיל".

אך העני לא הסכים לזאת. יקר לו תרמילו – רכושו היחיד עלי אדמות – והוא לא אבה להפרד ממנו.

אובד עצות הביט רבי אליעזר באיש הנצב לצד המרכבה. הוא ראה אדם צמוק וכחוש, הוא הבחין ברגלים הכושלות בחסר אונים, הוא הביט לעבר גבו

שֶׁל הָאִישׁ הַמְתִּיסָר בְּשֵׁל מִשְׁאוֹ הַכֶּבֶד. רָאָה זֹאת רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר וְלֹא יָכוֹל הָיָה לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכּוֹ.

הוא הוציא איפה מטבע של כסף מכיסו, הגישה
לעני ואמר: "אנא, קח את המטבע – ובלבד שתתן לי
את תרמילך הכבד, כדי שאשא אותו העירה במרכבתי.

מטבע הכסף, שערכו היה רב עד מאד, עשה את
שלו, וההלך העני נאות להצעתו של רבי אליעזר. הוא
הסיר את התרמיל הכבד מעל שכמו והניחו במרכבה.

ורק כשראה רבי אליעזר כי העני הפוסע לדרכו
מישר גבו ורגליו נושאות אותו בקלות – רק אז נטל את
המושכות לידו, וכשחיוך של שמחה על פניו הדחיר את
הסוסים בדרך המוליכה אל העיר הגדולה.